

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان تهران

معاونت آموزشی دانشگاه

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

فرم طرح درس پایه

همکار محترم

از آنجایی که فرآیند یاددهی- یادگیری پروسه ای است که رسیدن به اهداف آن بدون برنامه ریزی امکان پذیر نیست، لذا تدوین طرح درس در آغاز فرآیند آموزش (به عنوان نقشه و راهنمای تدریس برای مدرسین و دانشجویان)، ضروری بوده و به عنوان یکی از ابزارهای اصلی فعالیت آموزشی مدرسین مطرح می باشد. لذا خواهشمند است مدرسین محترم در تکمیل طرح درس نهایت دقت را مبذول فرمایند.

مشخصات درس و مدرس (تکمیل همه ی موارد این بند ضروری می باشد)

- عنوان درس: جمعیت و فرزندآوری
- نام و نام خانوادگی مدرسین: دکتر فریده کاظمی - خانم بتول خداکرمی
- نام و نام خانوادگی مسئول درس: دکتر فریده کاظمی
- نام و نام خانوادگی مدیر گروه: دکتر آزیتا تیزنوبیک
- نوع و میزان واحد به تفکیک: نظری ۲ واحد، عملی ۰ واحد
- رشته و مقطع تحصیلی دانشجو: کارشناسی مامایی
- زمان درس: نیمسال اول
- مکان آموزش: دانشکده پرستاری و مامایی

جلسه	سرفصل (عنوان)	اهداف رفتاری	حیطه یادگیری	روش تدریس	مدت زمان	وسایل کمک آموزشی	روش ارزشیابی
۱	شاخصهای جمعیتی	<p>۱- جمعیت را تعریف کند.</p> <p>۲- توزیع و ترکیب جمعیت را توضیح دهد.</p> <p>۳- اجزای رشد جمعیت را نام ببرد.</p> <p>۴- شاخصهای جمعیتی را نام ببرد.</p> <p>۵- میزانهای زاد و ولد، مرگ و میر و ازدواج و طلاق را تعریف کند.</p> <p>۶- رشد طبیعی و رشد مطلق جمعیت را توضیح دهد.</p> <p>۷- شاخص توسعه انسانی و اجزای آن را توضیح دهد.</p> <p>۸- امید به زندگی را تعریف کند.</p>	شناختی	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	۱/۵ ساعت	ویدئو پروژکتور کامپیوتر پاورپوینت	پرسش و پاسخ کلاسی
۲	هرم سنی و ساختارهای سنی جمعیت	<p>۱- هرم سنی جمعیت را تعریف کند.</p> <p>۲- عوامل مرتبط در شکل هرم های جمعیتی را شرح دهد.</p> <p>۳- شاخص ورتهایم را تعریف کند.</p> <p>۴- ساختار سنی جوان، روبه سالخوردگی و سالخورده را شرح دهد.</p> <p>۵- جمعیت واقع در سن فعالیت را تعریف کند.</p> <p>۶- نسبت وابستگی را توضیح دهد.</p> <p>۷- جمعیت جوان و سالخورده را تعریف کند.</p> <p>۸- میزان مهاجرت را توضیح دهد.</p>	شناختی	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	۱/۵ ساعت	ویدئو پروژکتور کامپیوتر پاورپوینت	پرسش و پاسخ کلاسی
۳	وقایع دموگرافیک و پنجره جمعیتی	<p>۱- وقایع دموگرافیک یا حرکات جمعیت را نام ببرد.</p> <p>۲- عوامل مرتبط با باروری</p>	شناختی	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	۱/۵ ساعت	ویدئو پروژکتور کامپیوتر پاورپوینت	پرسش و پاسخ کلاسی

					<p>جمعیت را شرح دهد.</p> <p>۳- عوامل مرتبط با مرگ و میر را توضیح دهد.</p> <p>۴- نقش ازدواج و طلاق و مهاجرت را در حرکات جمعیت توضیح دهد.</p> <p>۵- پنجره جمعیتی را تعریف کند.</p> <p>۶- معیارهای تشخیص پنجره جمعیتی را شرح دهد.</p> <p>۷- وضعیت پنجره جمعیتی ایران را توضیح دهد.</p>		
پرسش و پاسخ کلاسی	ویدئو پروژکتور کامپیوتر پاورپوینت	۱/۵ ساعت	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	شناختی	<p>۱- گذار جمعیتی را تعریف کند.</p> <p>۲- مراحل گذار جمعیتی را شرح دهد.</p> <p>۳- مشکلات ناشی از کاهش جمعیت را شرح دهد.</p> <p>۴- اهمیت جوانی جمعیت را توضیح دهد.</p>	گذار جمعیتی و مشکلات کاهش جمعیت	۴
پرسش و پاسخ کلاسی	ویدئو پروژکتور کامپیوتر پاورپوینت	۱/۵ ساعت	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	شناختی	<p>۱- سیاستهای جمعیتی را تعریف کند.</p> <p>۲- تاریخچه سیاستهای جمعیتی ایران را توضیح دهد.</p> <p>۳- سیاستهای کلی جمعیتی ابلاغ شده از جانب رهبر معظم انقلاب را نام ببرد.</p> <p>۴- راهبردهای سند ملی صیانت از جمعیت را بیان کند.</p> <p>۵- سیاستهای جمعیتی کشورهای آسیای شرقی، خاورمیانه، آفریقا، اروپا، آمریکا و حوزه اسکاندیناوی را بیان کند.</p>	سیاستهای جمعیتی در ایران و جهان	۵
پرسش و پاسخ	ویدئو پروژکتور	۱/۵ ساعت	سخنرانی، پرسش و	شناختی	<p>۱- شرح وظایف طرح جوانی جمعیت و حمایت</p>	قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت	۶

کلاسی	کامپیوتر پاورپوینت		پاسخ، بحث گروهی		از خانواده را بیان کند. ۲-قوانین مرتبط با فرزندآوری و رشد جمعیت را توضیح دهد. ۳-قانون حمایت از زوجهای جوان، حمایت از خانواده، حمایت از مادران و قوانین سقط جنین و غربالگری را توضیح دهد.		
پرسش و پاسخ کلاسی	ویدئو پروژکتور کامپیوتر پاورپوینت	۱/۵ ساعت	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	شناختی	۱-گروه هدف در مشاوره فرزندآوری را تعریف کند. ۲- مراحل مشاوره فرزندآوری براساس Stage of change توضیح دهد. ۳-نحوه تعامل با مخاطب در جلسه مشاوره را شرح دهد. ۴-ویژگی رفتار کودکانه، والدانه و بالغانه را در ارتباط با مخاطب با ذکر مثال بیان کند.	مشاوره فرزندآوری	۷
پرسش و پاسخ کلاسی	ویدئو پروژکتور کامپیوتر پاورپوینت	۱/۵ ساعت	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	شناختی	۱-سقط عمدی را تعریف کند. ۲- جایگاه و اهمیت موضوع حفظ جنین را شرح دهد. ۳- اصول لازم در اجرای فرایند انصراف را بیان کند. ۴-ناآگاهی های زمینه ساز سقط عمدی را شرح دهد. ۵-نحوه سنجش نگرش مراجعه کننده نسبت به سقط عمدی را بیان کند. ۶- علائم نشان دهنده احتمال تصمیم مراجعه کننده به سقط عمدی را نام ببرد. ۷- جملات طلایی در مشاوره انصراف از سقط عمدی را شرح دهد.	سقط عمدی	۸

پرسش و پاسخ و امتحان پایان ترم	پاورپوینت	۹۰ دقیقه	سخنرانی و پرسش و پاسخ و بحث گروهی	شناختی	۱- فرزند پروری از دیدگاه قرآن را توضیح دهد. ۲- فرزند پروری از دیدگاه قرآن را توضیح دهد. ۳- فرزند پروری از دیدگاه قرآن را توضیح دهد.	فرزند پروری از دیدگاه قرآن، نهج البلاغه، ائمه معصومین و حبرگان.	۹
پرسش و پاسخ و امتحان پایان ترم	پاورپوینت	۹۰ دقیقه	سخنرانی و پرسش و پاسخ و بحث گروهی	شناختی	۱- باورهای غلط درباره باروری را بدانند. ۲- دغدغه‌های ذهنی درباره فرزندآوری را بدانند و بیان کنند. ۳- مفهوم کیفیت زندگی و ابعاد آنرا توضیح دهد. ۴- بتواند درباره تاثیر فرزند در افزایش کیفیت زندگی خانوادگی صحبت کند و افراد را متقاعد کند.	رفع باورهای غلط، مشغله‌های ذهنی پیرامون باروری، افزایش کیفیت زندگی خانواده با حضور فرزندان.	۱۰
پرسش و پاسخ و امتحان پایان ترم	پاورپوینت	۹۰ دقیقه	سخنرانی و پرسش و پاسخ و بحث گروهی	شناختی	۱- اقتصاد سلامت را تعریف کند. ۲- عوامل موثر بر اقتصاد سلامت را نام ببرد. ۳- تاثیر سلامت باروری را در کاهش هزینه‌های بهداشتی بیان کند.	اقتصاد سلامت و باروری	۱۱
پرسش و پاسخ و امتحان پایان ترم	پاورپوینت	۹۰ دقیقه	سخنرانی و پرسش و پاسخ و بحث گروهی	شناختی	۱- بتواند بندهای قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت را بیان کند. ۲- موارد مرتبط با وظایف نظام سلامت آورده شده در قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت را بیان کند.	تبیین قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت بخصوص موارد مرتبط با وظایف نظام سلامت مصوبه ۱۴۰۰	۱۲
پرسش و پاسخ و امتحان پایان ترم	پاورپوینت	۹۰ دقیقه	سخنرانی و پرسش و پاسخ و بحث گروهی	شناختی	۱- زایمان را تعریف کند. ۲- روشهای زایمان را نام ببرد. ۳- بتواند فوائد شیر مادر را بیان کند. ۳- فوائد عاطفی شیردهی توسط مادر بر فرزند و مادر را بیان کند. ۴- اثرات اجتماعی	زایمان، شیردهی، روش‌های زایمان، تاثیر جنبه‌های عاطفی و اجتماعی شیردهی، تاثیر شیردهی بر سلامت مادر و نوزاد	۱۳

					شیردهی را بیان کند. ۵- اقرات شیردهی بر سلامت مادر و نوزاد را توضیح دهد.		
پرسش و پاسخ و امتحان پایان ترم	پاورپوینت	۹۰ دقیقه	سخنرانی و پرسش و پاسخ و بحث گروهی	شناختی	۱- بتواند درباره عوامل و موانع باروری صحبت کند. ۲- دلایل عدم تمایل به فرزندآوری را بیان کند. ۳- داروهای ضد بارداری را نام ببرد. ۴- تاثیر داروهای ضد بارداری بر سلامت زنان را بیان کند.	موانع باروری و دلایل عدم تمایل به فرزندآوری، داروهای ضد بارداری و تاثیر آنها بر سلامت زنان	۱۴
پرسش و پاسخ و امتحان پایان ترم	پاورپوینت	۹۰ دقیقه	سخنرانی و پرسش و پاسخ و بحث گروهی	شناختی	۱- ابعاد فرزند آوری را بشناسد. ۲- عوامل موثر بی فرزند ی و کم فرزند ی را نام ببرد. ۳- عوامل موثر بر تک فرزند ی و کم فرزند ی را نام ببرد. ۳- معایب بی فرزند ی و کم فرزند ی را توضیح دهد. ۴- معایب تک فرزند ی را توضیح دهد.	شناخت ابعاد فرزندآوری، تک فرزند و مولفه‌های موثر بر آن، بی فرزند ی، پیامدهای کم فرزند ی، فرزندسالاری، پرحاشگری، وابستگی و ...	۱۵
پرسش و پاسخ و امتحان پایان ترم	پاورپوینت	۹۰ دقیقه	سخنرانی و پرسش و پاسخ و بحث گروهی	شناختی	۱- تعریف سقط جنین، انواع آن و جنبه‌های قانونی، اجتماعی، اقتصادی، عاطفی، و شرعی آنرا بدانند. ۲- سن باروری، سلامت زنان و مدیریت بارداری پیش بینی نشده را توضیح دهد. ۳- ناباروری و تاخیر در بارداری را توضیح دهد. ۴- تغذیه در بارداری را بیان کند. ۵- مسئولیت اجتماعی	سقط جنین، جنبه‌های قانونی، اجتماعی، اقتصادی، عاطفی، و شرعی. سن باروری، سلامت زنان و مدیریت بارداری پیش بینی نشده، ناباروری و تاخیر در بارداری تغذیه، مسئولیت اجتماعی پزشکان، ماماها و دست اندر کاران ضامن سلامتی.	۱۶

					پزشکان، ماماها و دست اندرکاران ضامن سلامتی را توضیح دهد.	
--	--	--	--	--	--	--

شیوه نمره دهی

میزان امتیاز از کل	ابزار ارزشیابی ^۱	تاریخ	نوع ارزشیابی
۱/۵	پرسش و پاسخ شفاهی	در شروع و پایان هر جلسه	کوئیز
-	-	-	ارائه پروژه
-	-	-	امتحان میان ترم
۱۸	سوالات چهار گزینه ای	پایان ترم	امتحان پایان ترم
۰/۵	لیست حضور و غیاب	در تمام جلسات	حضور فعال در کلاس
۲۰			مجموع

منابع درسی:

- کتاب جامع بهداشت عمومی دکتر حاتمی آخرین چاپ
- دستورالعمل اجرای قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی
- محمد جلال عباسی شوازی. پنجره جمعیتی و بازار کار در ایران فرصتها و چالشها، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، ۱۳۹۷.
- محتوای مشاوره فرزندآوری ویژه ارائه دهندگان خدمت نسخه ۱، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- مراقبتهای ادغام یافته ازدواج، باروری سالم و فرزندآوری نسخه ۲، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ۱۴۰۲
- بسته خدمت حفظ حیات جنین، مرکز جوانی جمعیت، سلامت خانواده و مدارس وزارت بهداشت، نسخه ۱، ۱۴۰۳
- World Health Organization (WHO)
- United Nations Population Fund (UNFPA)
- Farzaneh Roudi, Pooya Azadi, Mohsen Mesgaran. Iran's Population Dynamics and Demographic Window of Opportunity, Stanford Iran 2040 Project, 2017

^۱ ابزار ارزشیابی می تواند مواردی مانند آزمون تشریحی، سوالات کوتاه پاسخ، سوالات کامل کردنی، MCQs، پروژه، آسکی و... باشد.